

พิจญา ก่อเกิดบุญ, ร้อยเอกหญิง 2553 : ความพึงพอใจในการทำงานและความผูกพัน
ต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพแผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ปริญญา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ โครงการบัณฑิตศึกษาระดับบริหารธุรกิจ (สปท.)
ประธานกรรมการที่ปรึกษา : พลโทพนา ถนอมสิงห์, พบ.ม., 168 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการทำงานและความ
ผูกพันต่อองค์กรของพยาบาลวิชาชีพแผนกอายุรกรรมของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และ
เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความพึงพอใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของ
พยาบาลวิชาชีพแผนกอายุรกรรมของ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จำแนกตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา สถานที่ปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการทำงาน
ตำแหน่งงาน ระดับเงินเดือน และช่วงเวลาในการปฏิบัติงาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้
ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพแผนกอายุรกรรมของ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จำนวน 145 คน เก็บข้อมูล
โดยใช้แบบสอบถามแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test และการ
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า พยาบาลวิชาชีพกอกอายุรกรรม มีความพึงพอใจในการทำงานโดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความสำเร็จ ด้านความก้าวหน้า ด้านภาระ
งาน ด้านค่าตอบแทน ด้านเพื่อนร่วมงาน และด้านผู้บังคับบัญชา แต่ละด้านมีความพึงพอใจในการ
ทำงานอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงด้านความสำเร็จเท่านั้นที่มีความพึงพอใจในการทำงานอยู่ใน
ระดับสูง เมื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในการทำงานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีเพียง
สถานที่ปฏิบัติงาน และช่วงเวลาในการปฏิบัติงานเท่านั้นที่มีความพึงพอใจในการทำงานแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และจากผลการศึกษาความผูกพันต่อองค์กร พบว่ามี
ความผูกพันต่อองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความ
มั่นคง ด้านนโยบายขององค์กร และด้านการยอมรับนับถือ แต่ละด้านมีความพึงพอใจในการทำงานอยู่
ในระดับปานกลาง มีเพียงด้านการยอมรับนับถือเท่านั้นที่มีความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับสูง
เมื่อศึกษาเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีเพียงระดับการศึกษา
และรายได้ต่อเดือน เท่านั้นที่มีความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่
ระดับ 0.05

รศ. นิจฉวี นิตยกุล ก่อเกิดบุญ
ลายมือชื่อนิตยกุล

พจน.ท. อรุณ อรุณ
ลายมือชื่อประธานกรรมการ

19 / 11 / 53
วัน / เดือน / ปี

3. บทคัดย่อ

ปัญหาการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยาเสพติด ความยากจน การเมืองที่ไม่มีเสถียรภาพ ได้ขยายขนาดมากขึ้น ทำให้ประชาชน ทหารบาดเจ็บ ขวัญและกำลังใจครอบครัวทหารลดลง ส่งผลให้มีปัญหาสุขภาพกายและจิตมีผลกระทบต่อสัมพันธ์ภาพระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน เป็นอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและทหาร **วัตถุประสงค์:** ศึกษาคุณภาพชีวิตและความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับคุณภาพชีวิตทั้งของทหารและสมาชิกครอบครัว และผู้ปวยราชการสนามที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ผลิตและพัฒนาสื่อสุขภาพแบบบูรณาการเชิงรุก สร้างเครือข่ายการสร้างเสริมสุขภาพ ศึกษาสภาวะทางสุขภาพจิต สภาพความกลัว และขวัญของข้าราชการ และประเมินประสิทธิผลขององค์กรด้านความมั่นคง เพื่อให้ได้แนวทางในการเสริมสร้างสภาวะทางสุขภาพจิตและระบบการบำรุงขวัญ และการพัฒนาองค์กรด้านความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ **วิธีการวิจัย:** ประเมินภาวะสุขภาพของครอบครัวทหารและทหารบาดเจ็บ ออกแบบและผลิตสื่อบูรณาการ โดยใช้กระบวนการรูปแบบ ADDIE และนำไปทดลองหาประสิทธิผล ติดตามผลการใช้สื่อแต่ละประเภทกับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถาม ประชาชนใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน 3,346 คน และสัมภาษณ์เชิงลึก 7 กลุ่ม จากข้าราชการทหาร ตำรวจ และพลเรือนลงปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน ทีมสุขภาพ ข้าราชการอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน และประชาชน โดยเฉพาะชมรมผู้สูงอายุทั้ง 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 36 คน ประเมิน และรวบรวมเป็นข้อมูลความต้องการของประชาชนคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญสุขภาพ และสื่อสารมวลชน เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ไครส์เคิร์ฟ t -test และ ONE-WAY ANOVA และการวิเคราะห์เนื้อหา นอกจากนี้ การหาแนวทางในการเสริมสร้างสภาวะทางสุขภาพจิตและระบบการบำรุงขวัญโดยใช้วีซีดีแผ่นไพน ส่วนการหาแนวทางในการพัฒนาองค์กรบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ใช้วิธี EFR **ผลการทดลอง:** สมาชิกครอบครัวทหารส่วนใหญ่มีการรับรู้ภาวะสุขภาพตนเองอยู่ในระดับแข็งแรงดี มีภาวะสุขภาพจิตในระดับปกติ ระดับสัมพันธ์ภาพในครอบครัวพบว่าอยู่ในระดับดีร้อยละ 97.2 ส่วนระดับคุณภาพชีวิตของผู้ปวยราชการสนามจากการปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่รู้สึกภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่รับใช้ประเทศชาติ และสามารถปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ สภาวะทางสุขภาพจิตของข้าราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในระดับปกติจนถึงระดับดีร้อยละ 72.7 เกิดความวิตกกังวล กลัว และไม่สบายใจ ความสุข และความพอใจกับสภาพชีวิตลดน้อยลง รู้สึกว่าสังคมรอบข้างไม่ปลอดภัยด้านที่ต้องเร่งปรับปรุงคือ ผลตอบแทน ความก้าวหน้า และความพอใจในงานตามลำดับส่วนการประเมินประสิทธิผลขององค์กรด้านความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่กล้าให้ความร่วมมือกับภาครัฐอย่างเปิดเผย การเมืองที่ไม่มีเสถียรภาพ นโยบายของรัฐบาลที่ไม่มีความต่อเนื่อง การ

เปลี่ยนแปลงโครงสร้างอย่างต่อเนื่องมีผลกระทบต่อประสิทธิผลขององค์กร ระบบคัดกรองบุคลากรไม่ดีเท่าที่ควร การแบ่งสายงานแตกต่างกัน ระเบียบและข้อบังคับเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานงบประมาณมีเพียงพอแต่ขาดการมองเป้าหมายของการพัฒนา ยุทธศาสตร์ประจำปีขององค์กรไม่สอดคล้องกับการดำเนินงาน สรุป: การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและทหารในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีการประเมินภาวะสุขภาพของครอบครัวทหารและทหารบาดเจ็บที่มารักษาตัวที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ได้พัฒนาและผลิตสื่อสุขภาพบูรณาการจำนวน 6 แบบ สร้างเครือข่ายสุขภาพ การปรับปรุงระบบเบี่ยงเลี้ยวให้รวดเร็ว และยุติธรรม มีโทรศัพท์สายด่วนสุขภาพรวมถึงการพัฒนาบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และหน่วยบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ และทหารให้มีการคัดกรองเจ้าหน้าที่พัฒนาการทำงานให้สอดคล้องกัน จะทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารบาดเจ็บและครอบครัวทหารในจังหวัดชายแดนภาคใต้และที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ดีขึ้น ข้อเสนอแนะ: รัฐบาลไทย กระทรวงกลาโหม มหาดไทย สาธารณสุข เกษตรและศึกษาธิการเป็นเจ้าภาพในการสร้างสันติสุข โดยร่วมกันจริงจัง จริงจังในการเข้าใจถึงปัญหาที่แท้จริง เข้าถึงความต้องการของประชาชนและครอบครัวทหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยความจริงใจและต้องเข้าถึงประชาชน และอำนวยการยุติธรรมให้เป็นรูปธรรมควรส่งเสริมให้มีการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง ด้านสวัสดิการควรมีการให้ความรู้แก่สมาชิกในด้านสิทธิประโยชน์และสวัสดิการที่ครอบครัวควรได้รับเพื่อทราบแนวทางต่าง ๆ ในการดำเนินการเมื่อมีปัญหาอย่างครบถ้วน ปรับปรุงระบบเบี่ยงเลี้ยว ค่าเสี่ยงภัยและผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ ให้มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพโดยเน้นในเรื่อง รวดเร็ว พอเพียง และยุติธรรมให้มากขึ้น ดึงกองทุนช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ข้าราชการที่ปฏิบัติงานแล้วเกิดความผิดพลาดจนตกเป็นจำเลย

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต ภาวะสุขภาพ สื่อสุขภาพ สุขภาพจิต องค์กรด้านความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้